

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 24 marca 2016 r.

Pozycja 259

POSTANOWIENIE

z dnia 16 marca 2016 r.

Sygn. akt Ts 377/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Małgorzata Pyziak-Szafnicka – przewodnicząca i sprawozdawca
Andrzej Rzepliński
Piotr Tuleja,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.J. w sprawie zbadania zgodności:

- 1) art. 767 § 4 w związku z art. 394 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, ze zm.) z art. 2 i art. 176 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 357 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, ze zm.) z art. 2 oraz art. 45 ust. 1 i 2 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej, sporządzonej przez adwokata ustanowionego pełnomocnikiem z urzędu oraz wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 18 listopada 2015 r. (data nadania), M.J. (dalej: skarżący) zarzucił niezgodność: (1) art. 767 § 4 w związku z art. 394 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U.2014.101, ze zm.; dalej: k.p.c.) z art. 2 i art. 176 ust. 1 Konstytucji; (2) art. 357 § 2 k.p.c. z art. 2 oraz art. 45 ust. 1 i 2 Konstytucji.

2. Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującym stanem faktycznym:

2.1. Postanowieniem z lipca 2013 r. Sąd Okręgowy w K., w sprawie z powództwa małżonki skarżącego przeciwko niemu o rozwód, udzielił zabezpieczenia roszczenia o przyczynienie się do zaspokajania potrzeb rodziny i zobowiązał skarżącego – na czas trwania procesu o rozwód – do łożenia kwoty 2000,00 zł miesięcznie.

2.2. W związku z niewykonaniem postanowienia sądu Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w K., na wniosek powódki, wszczął wobec skarżącego postępowanie

egzekucyjne i w grudniu 2013 r. dokonał zajęcia wierzytelności z wynagrodzenia za pracę skarżącego.

Na czynności komornika skarżący wniósł do Sądu Rejonowego w K. skargę, którą zarządzeniem sędziego tego sądu ze stycznia 2014 r. przekazano do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w T., jako właściwemu z uwagi na miejsce zamieszkania skarżącego, będącego dłużnikiem (art. 767 § 1 zdanie trzecie i czwarte k.p.c.).

Postanowieniem z czerwca 2014 r. Sąd Rejonowy w T. oddalił skargę. Odpis tego orzeczenia został skarżącemu doręczony 26 września 2014 r.

2.5. W dniu 3 października 2014 r. skarżący złożył wniosek o sporządzenie pisemnego uzasadnienia postanowienia z czerwca 2014 r., który został oddalony postanowieniem Sądu Rejonowego w T. z października 2014 r. W uzasadnieniu sąd ten wskazał, że na postanowienie w przedmiocie skargi na czynność komornika w postaci zajęcia wierzytelności z wynagrodzenia za pracę Kodeks postępowania cywilnego nie przewiduje zażalenia, a zatem orzeczenie takie – w myśl art. 357 k.p.c. – nie podlega uzasadnieniu. Odpis tego postanowienia został doręczony skarżącemu 20 listopada 2014 r.

Zażalenie skarżącego na postanowienie z października 2014 r. zostało oddalone przez Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z kwietnia 2015 r., którego odpis został skarżącemu doręczony 1 czerwca 2015 r.

3. Zdaniem skarżącego art. 767 § 4 w związku z art. 394 § 1 k.p.c. jest niezgodny z art. 2 i art. 176 ust. 1 Konstytucji przez to, że „w zakresie postępowania w przedmiocie rozpoznania skargi strony na czynności komornika czyni to postępowanie postępowaniem o charakterze jednoinstancyjnym”. Z kolei art. 357 § 2 k.p.c. naruszać ma według niego art. 2 oraz art. 45 ust. 1 i 2 Konstytucji przez to, że zezwala „na wydawanie postanowień w trybie niejawnym bez uzasadnienia, w sytuacji gdy na takowe postanowienie zażalenie nie przysługuje”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 77 ust. 1 w związku z art. 81 ust. 1 *in fine* ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.1064; dalej: ustawa o TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał Konstytucyjny bada, czy w sprawie nie zachodzą przesłanki odmowy nadania skardze dalszego biegu, o których mowa w art. 77 ust. 3 ustawy o TK.

2. Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że analizowana skarga konstytucyjna nie spełnia konstytucyjnych i ustawowych kryteriów warunkujących jej merytoryczne rozpoznanie.

3. W pierwszej kolejności Trybunał odniósł się do kwestii przedmiotów kontroli i ich związku z orzeczeniem, z którego wydaniem skarżący wiąże naruszenie przysługujących mu konstytucyjnych praw, tj. postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z kwietnia 2015 r.

Skarżący zaskarżył bowiem regulacje dotyczące kwestii zaskarżalności postanowienia sądu oddalającego skargę na czynności komornika (art. 767 § 4 w związku z art. 394 § 1 k.p.c.) oraz sporządzenia pisemnego uzasadnienia postanowienia nieuwzględniającego skargę dłużnika na czynności komornika (art. 357 § 2 k.p.c.).

3.1. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji, prawo złożenia skargi konstytucyjnej przysługuje każdemu, czyje konstytucyjne prawa lub wolności zostały naruszone w wyniku wydania w jego sprawie ostatecznego rozstrzygnięcia, opartego na niezgodnym z Konstytucją

przepisie ustawy lub innego aktu normatywnego. Przesłanki dopuszczalności rozpoznania zarzutów przedstawionych w skardze konstytucyjnej zostały doprecyzowane w art. 64-66 ustawy o TK. W myśl art. 64 tejże ustawy, skarga konstytucyjna może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu trzech miesięcy od doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia. Skarga – poza wymaganiami dotyczącymi pisma procesowego – powinna zawierać m.in. dokładne określenie ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo obowiązkach określonych w Konstytucji i w stosunku do którego skarżący domaga się stwierdzenia niezgodności z Konstytucją. Wyrok, decyzję lub inne rozstrzygnięcie wydane na podstawie zakwestionowanego aktu normatywnego załącza się do skargi (art. 65 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o TK).

3.2. Wyczerpanie drogi prawnej jest warunkiem koniecznym z punktu widzenia subsydiarności skargi konstytucyjnej. Tradycyjnie rozumiane jest ono w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego jako skorzystanie przez skarżącego z przysługujących zwyczajnych środków odwoławczych. Innymi słowy, skarżący musi w toku instancji wykorzystać dostępne mu zwykłe środki prawne, zapobiegające uzyskaniu przez orzeczenie waloru prawomocności. Jak zauważył Trybunał w postanowieniu z 17 grudnia 2009 r. w sprawie Ts 68/08 (OTK ZU nr 6/B/2009, poz. 449): „oznacza to, z jednej strony, że skarga konstytucyjna jest niedopuszczalna, jeżeli orzeczenie stało się prawomocne wskutek zaniechania wniesienia zwykłego środka zaskarżenia lub nie został on rozpoznany z przyczyn formalnych leżących po stronie skarżącego; z drugiej zaś – że prawo wniesienia skargi konstytucyjnej powstaje z chwilą doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku lub postanowienia, nawet jeżeli – w danych okolicznościach – możliwe byłoby jego wzruszenie przy pomocy środków nadzwyczajnych: skargi kasacyjnej czy skargi o wznowienie postępowania”. Uprawomocnienie nadaje rozstrzygnięciu walor ostateczności w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

3.3. Skarżący powinien wskazać prawomocne rozstrzygnięcie, które zostało wydane w oparciu o zaskarżony akt normatywny. Tylko regulacja prawna, która była podstawą ostatecznego orzeczenia odnoszącego się do praw lub wolności skarżącego może być przedmiotem skargi, która – w przeciwnym wypadku – nabrałaby charakteru *actio popularis* (por. postanowienia TK z: 10 marca 2010 r., Ts 221/08, OTK ZU nr 3/B/2010, poz. 171; 14 czerwca 2010 r., Ts 123/09, OTK ZU nr 6/B/2010, poz. 442 oraz 27 lipca 2010 r., Ts 115/09, OTK ZU nr 1/B/2011, poz. 39).

Owo wskazanie nie jest czysto techniczną czynnością. Jak zauważył Trybunał w postanowieniu z 14 maja 2003 r. o sygn. Ts 56/02 (OTK ZU nr 2/B/2003, poz. 91): „nie chodzi (...) o wskazanie jakiegokolwiek – podjętego w toku postępowania – orzeczenia sądu, ale takiego, które nadać mogło ostateczny charakter merytorycznemu rozstrzygnięciu o konstytucyjnych prawach lub wolnościach skarżącego, wydanemu na podstawie zakwestionowanych w skardze przepisów”. Innymi słowy: chodzi o władcze rozstrzygnięcie, które ostatecznie – i choćby pośrednio – określa sytuację prawną skarżącego i ma znaczenie dla realizacji jego uprawnień. Modyfikację położenia prawnego jednostki Trybunał Konstytucyjny tradycyjnie ujmuje w kategoriach „pogorszenia” (por. postanowienia TK z: 17 grudnia 1997 r., Ts 22/97, OTK ZU nr 1/1998, poz. 10; 12 sierpnia 1998 r., Ts 62/98, OTK ZU nr 5/1998, poz. 73; 13 października 1998 r., Ts 117/98, OTK ZU nr 3/1999, poz. 43; 4 grudnia 2000 r., SK 10/99, OTK ZU nr 8/2000, poz. 300; 7 sierpnia 2001 r., Ts 68/01, OTK ZU nr 8/2001, poz. 296 oraz 26 maja 2008 r., SK 8/08, OTK ZU nr 4/A/2008, poz. 72).

3.4. W konsekwencji Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że wymóg wyczerpania drogi prawnej – odnośnie do badania konstytucyjności art. 767 § 4 w związku z art. 394 § 1 k.p.c. – nie został spełniony przez skarżącego.

Skarżący kwestionuje zgodność przywołanych wyżej przepisów w zakresie, w jakim nie przewidują one możliwości wniesienia zażalenia na postanowienie sądu oddalające skargę na czynności komornika, z art. 2 i art. 176 ust. 1 Konstytucji.

Analiza przytoczonych w uzasadnieniu skargi konstytucyjnej elementów stanu faktycznego wskazuje, że skarżący nie uzyskał ostatecznego orzeczenia wydanego na podstawie kwestionowanych art. 767 § 4 lub art. 394 § 1 k.p.c. Zaniechanie to wyklucza możliwość merytorycznego rozpoznania niniejszej skargi konstytucyjnej. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego dla zbadania zgodności z Konstytucją przepisów zamykających drogę sądową bądź wykluczających dopuszczalność wniesienia do sądu określonego środka prawnego konieczne jest uprzednie uzyskanie orzeczenia w przedmiocie odrzucenia niedopuszczalnego z mocy prawa środka. Dopiero dysponując takim orzeczeniem, skarżący mógłby dochodzić stwierdzenia naruszenia prawa do sądu (por. postanowienia TK z: 15 grudnia 2009 r., Ts 173/08, OTK ZU nr 1/B/2010, poz. 25; 19 marca 2010 r., Ts 157/09, OTK ZU nr 4/B/2010, poz. 290; 21 czerwca 2010 r., Ts 243/09, OTK ZU nr 6/B/2010, poz. 454 oraz 6 lipca 2011 r., Ts 154/10, OTK ZU nr 4/B/2011, poz. 318).

3.5. Dla merytorycznej oceny zarzutów skarżącego konieczne było zatem wniesienie (w terminie tygodnia od doręczenia postanowienia Sądu Rejonowego w T. z czerwca 2014 r. w sprawie I Co 146/14 – art. 394 § 2 k.p.c.) zażalenia na postanowienie oddalające skargę na czynności komornika. Choć w analizowanym stanie faktycznym nie budziło wątpliwości, że skarżącemu nie przysługiwało zażalenie, nie powinien był on – mając w perspektywie postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym – zrezygnować z tego środka zaskarżenia. Tylko w ten sposób mógł bowiem doprowadzić do wydania, w oparciu o kwestionowaną regulację, postanowienia o odrzuceniu zażalenia, a tym samym do „ujawnienia” przedmiotu skargi konstytucyjnej.

Zachowanie skarżącego zasadniczo różniło się od opisanego wyżej modelowego *modus procedendi*. Określenie przedmiotu skargi zostało przezeń „wymuszone” – bezcelowym z punktu widzenia toczącego się postępowania – wnioskiem o sporządzenie uzasadnienia postanowienia o oddaleniu skargi na czynności komornika. Dopiero w uzasadnieniach postanowień Sądu Rejonowego w T. z października 2014 r. oraz Sądu Okręgowego w K. z kwietnia 2015 r. zawarto informację, że skarżącemu nie przysługuje zażalenie na postanowienie oddalające skargę na czynności komornika, dlatego też orzeczenie to nie podlega uzasadnieniu.

3.6. Na gruncie stanu faktycznego poprzedzającego wniesienie analizowanej skargi konstytucyjnej Trybunał stwierdza, że kwestionowane przez skarżącego art. 767 § 4 oraz art. 394 § 1 k.p.c. nie były normatywną podstawą dwóch postanowień (wydanych odpowiednio przez Sąd Rejonowy w T. i Sąd Okręgowy w K.), z którymi skarżący wiąże naruszenie swoich konstytucyjnych praw i wolności. Przepisy te nie determinowały treści tych rozstrzygnięć. Nieuzyskanie przez skarżącego ostatecznego orzeczenia opartego na normie nieprzewidującej „procedury odwoławczej” co do postanowienia sądu oddalającego skargę na czynności komornika sprawia, że analizowana skarga – w zakresie, w jakim dotyczy badania konstytucyjności art. 767 § 4 w związku z art. 394 § 1 k.p.c. – nie odpowiada wymaganiom określonym w art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz w art. 64 ustawy o TK.

3.7. W związku z powyższym Trybunał odmówił nadania dalszego biegu skardze – w zakresie badania zgodności art. 767 § 4 w związku z art. 394 § 1 k.p.c. z art. 2 i art. 176 ust. 1 Konstytucji – na podstawie art. 77 ust. 3 pkt 4 *in fine* ustawy o TK ze względu na niedopuszczalność wydania orzeczenia.

4. Przechodząc do zarzutu niezgodności art. 357 § 2 k.p.c. z art. 2 i art. 45 ust. 1 i 2 Konstytucji, Trybunał stwierdza, że jego merytoryczne rozpoznanie nie jest możliwe z przyczyn proceduralnych, mimo iż przepis ten stanowił podstawę normatywną dla nieuwzględnienia przez Sąd Rejonowy w T. postanowieniem z października 2014 r. wniosku o sporządzenie pisemnego uzasadnienia postanowienia o oddaleniu skargi na czynności komornika, które następnie zostało podtrzymane w postanowieniu Sądu Okręgowego w K. z kwietnia 2015 r., które skarżący wskazał jako ostateczne orzeczenie w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

4.1. Konfrontując treść normatywną zaskarżonego przepisu ze stanem faktycznym skargi oraz jej uzasadnieniem, Trybunał ustalił, że zakres zaskarżenia podlegający ocenie konstytucyjnej dotyczy tylko zdania drugiego art. 357 § 2 k.p.c. Zdaniem skarżącego, art. 357 § 2 k.p.c. jest bowiem niezgodny z konstytucyjnym prawem do sądu (wywodzonym z art. 45 ust. 1 ustawy zasadniczej), ponieważ nie wynika z niego norma zobowiązująca sąd do sporządzenia uzasadnienia postanowienia oddalającego skargę na czynności komornika.

4.2. Należy przypomnieć, że kwestionowana przez skarżącego norma prawna była już przedmiotem oceny zgodności z Konstytucją. W wyroku z 22 października 2013 r. w sprawie SK 14/11 (OTK ZU nr 7/A/2013, poz. 101) Trybunał Konstytucyjny orzekł, że „art. 357 § 2 zdanie drugie w związku z art. 13 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.) w zakresie, w jakim nie przewiduje obowiązku sporządzenia przez sąd uzasadnienia postanowienia rozstrzygającego skargę na czynności komornika, na które nie przysługuje zażalenie, jest zgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”.

Sentencja tego wyroku została ogłoszona w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z 3 grudnia 2013 r. pod poz. 1427 i – zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji – ma moc powszechnie obowiązującą.

W uzasadnieniu tego orzeczenia, oceniając zgodność z Konstytucją kwestionowanych przepisów w kontekście prawa do sądu i zasady proporcjonalności Trybunał zestawiał prawo do informacji o motywach orzeczenia w przedmiotowej sprawie z gwarancją sprawności i szybkości postępowania egzekucyjnego.

Trybunał wskazał, że uzasadnienie orzeczenia sądowego pełni różne funkcje, które jednak zależą od instancji, w której toczy się postępowanie, przedmiotu orzeczenia i formy uzasadnienia (ustne lub pisemne). W przypadku rozpoznawania przez sąd rejonowy sprawy zainicjowanej skargą na czynności komornika i wydania postanowienia, które nie podlega zaskarżeniu, główną rolę odgrywa funkcja informacyjna uzasadnienia w stosunku do strony postępowania. W postępowaniu egzekucyjnym sąd nie rozstrzyga sporu między stronami, lecz dąży do zapewnienia skuteczności już wydanemu rozstrzygnięciu. Dlatego też szczególnego znaczenia nabierają postulaty efektywności i szybkości egzekucji, zwłaszcza gdy wierzyciel uzyskał tytuł egzekucyjny często po długotrwałym i kosztownym procesie. Prawo do sądu obejmuje również postulat rozsądnych ram czasowych egzekucji prawomocnych wyroków, które nie mogą pozostać niewykonywane.

Trybunał wskazał, że skarga na czynności komornika ma bardzo szeroki zakres zastosowania. W jednej sprawie egzekucyjnej strony mogą potencjalnie wnieść niedającą się z góry określić liczbę skarg na czynności komornika. Ustawodawca, pragnąc zadośćuczynić

postulatowi szybkości postępowania wyznaczył sądowi orzekającemu tygodniowy termin na rozpoznanie skarg. Jednak uwzględniając wymagania proceduralne wskazane w art. 767 § 4 k.p.c. termin ten jest krótszy i wynosi w praktyce trzy dni. Biorąc pod uwagę przytoczone okoliczności, a także uwzględniając inne obowiązki orzecznicze sądu, należy stwierdzić, że konieczność sporządzenia pisemnego uzasadnienia każdego postanowienia rozstrzygającego skargę na czynności komornika, na które nie przysługuje zażalenie, powodowałaby nadmierne obciążenie dla sądu i wpływałoby na przedłużenie postępowania egzekucyjnego.

Trybunał stwierdził, że brak obowiązku sądu sporządzenia uzasadnienia postanowienia po rozpoznaniu skargi na czynności komornika może znaleźć usprawiedliwienie w ochronie praw i wolności innych osób żądających szybkiego i efektywnego zakończenia postępowania egzekucyjnego, a także porządku publicznego – sprawności funkcjonowania sądownictwa i wykonywania prawomocnych orzeczeń. W konsekwencji, obowiązek sporządzenia przez sąd uzasadnienia postanowienia w sprawie incydentalnej, mający jedynie funkcję informacyjną, wprowadzałby dysproporcję pomiędzy korzyściami wynikającymi z zadośćuczynienia tej funkcji, a utrudnieniami w realizacji innych wartości podlegających ochronie konstytucyjnej.

4.3. Zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 4 ustawy o TK Trybunał odmawia nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej, jeżeli wydanie orzeczenia jest zbędne lub niedopuszczalne. Taki stan rzeczy ma niewątpliwie miejsce, gdy zaskarżony przepis prawny był już przedmiotem kontroli jego zgodności z Konstytucją w innej sprawie (por. np. postanowienia TK z: 3 września 2007 r., Ts 94/06, OTK ZU nr 2/B/2009, poz. 75 oraz 21 stycznia 2009 r., Ts 356/08, OTK ZU 2/B/2009, poz. 146).

Z tego też powodu zbędne byłoby orzekanie o zgodności art. 357 § 2 k.p.c. z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

4.4. Jednocześnie trzeba podkreślić, że brak rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego w wyroku w sprawie SK 14/11 w zakresie zgodności zaskarżonego przepisu z art. 2 Konstytucji nie stoi na przeszkodzie odmowie nadania skardze dalszego biegu.

Zasada demokratycznego państwa prawa ma bowiem charakter niesamoistny, co oznacza, że każdorazowy zarzut jej naruszenia musi zostać powiązany z konstytucyjnym prawem podmiotowym jednostki (zob. postanowienie pełnego składu TK z 23 stycznia 2002 r., Ts 105/00, OTK ZU nr 1/B/2002, poz. 60). W analizowanej skardze zarzut naruszenia art. 2 Konstytucji odnosi się do prawa do sądu (art. 45 ust. 1 ustawy zasadniczej). Skoro jednak Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 22 października 2013 r. orzekł, że art. 357 § 2 zdanie drugie k.p.c. (w związku z art. 13 § 2 k.p.c.) – w rozumieniu wskazanym w sentencji tego orzeczenia – jest zgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji, to ocena ta przesądza także o zbędności orzekania w zakresie zarzutu naruszenia zasady demokratycznego państwa prawnego do praw wywiedzionych z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

4.5. Odnośnie zaś do wzorca w postaci art. 45 ust. 2 ustawy zasadniczej Trybunał przypomina, że aby uznać skargę konstytucyjną za dopuszczalną, musi występować ścisła relacja (związek) pomiędzy zaskarżonym przepisem aktu normatywnego a postawionym zarzutem niezgodności tego przepisu z określoną normą konstytucyjną.

W niniejszej sprawie związek ten pomiędzy art. 357 § 2 k.p.c. a art. 45 ust. 2 Konstytucji nie zachodzi.

Sprawa ze skargi na czynności komornika jest niewątpliwie „sprawą egzekucyjną”, o której mowa w art. 766 zdanie pierwsze k.p.c. Regułą jest, więc jej rozpoznawanie na posiedzeniu niejawnym. Argumenty dłużnika składającego skargę na czynności komornika

muszą się znaleźć w uzasadnieniu skargi. W zasadzie więc nie powstaje zarówno potrzeba uzupełniania ich dodatkowymi wyjaśnieniami dłużnika, jak i problem uczestnictwa dłużnika w postępowaniu ze skargi na czynności komornika, rozumiany jako obowiązek przeprowadzenia rozprawy z udziałem stron. Ich odbycie, będące w postępowaniu egzekucyjnym ograniczone do wyjątków, zależy bowiem zawsze od uznania sądu. Stosownie jednak do art. 152 zdanie drugie w związku z art. 13 § 2 k.p.c., także na posiedzenie niejawne możliwe jest wezwanie stron, jak też innych osób. Może być jednak również wyznaczona posiedzenie jawne i wysłuchanie na nim „stron i innych osób” (art. 766 zdanie pierwsze *in fine* k.p.c.).

W tym kontekście należy stwierdzić, że art. 45 ust. 2 Konstytucji stanowiłby adekwatny wzorzec kontroli w niniejszej sprawie, gdyby przedmiotem zaskarżenia uczynił skarżący art. 766 k.p.c. w zakresie odnoszącym się do fakultatywności jawnego posiedzenia sądu z udziałem dłużnika. Ze względu jednak na normę art. 50 ust. 1 ustawy o TK Trybunał jest związany granicami zaskarżenia i nie może z urzędu modyfikować przedmiotu kontroli.

4.6. W związku z powyższym Trybunał odmówił nadania dalszego biegu skardze w zakresie badania zgodności art. 357 § 2 k.p.c. z art. 2 i art. 45 ust. 1 Konstytucji ze względu na zbędność orzekania (art. 77 ust. 3 pkt 4 *in principio* ustawy o TK), zaś w zakresie badania zgodności art. 357 § 2 k.p.c. z art. 45 ust. 2 Konstytucji – ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku (art. 77 ust. 3 pkt 4 *in fine* ustawy o TK).

Z przedstawionych wyżej powodów postanowiono jak w sentencji.